

ARADI KÖZLÖNY

Szerkesztőség: Rákóczi utca
és nyomda: Bul. Rea Ferdinánd
(József Ióherceg-ut.) 2.
Telefon: 151. Sűreűveim:
Közlöny: Arad :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdonosa.
Kiadása és rotációs nyomása.
Mecelenik naponta reggel

Előfizetési árak: Évente
1080, félvve 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej fel-
több :: Erves szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej. :: (Bucu-
restiben 50 ban felár)
Hirdetések tarifa szerint ::

XLVI. évfolyam, 183. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1931. augusztus 14

Maniu titka

Maniu lemondásával kapcsolatban szinte napról-napra újabb részletek kerülnek nyilvánosságra, amelyek rávilágítanak azokra az okokra, amelyek Maniut tulajdonképpen a lemondásra készítették. A legutóbbi sinai audienca, Maniunak Kolozsváron Vaidával és Mihalacheval folytatott tanácskozása, mind azt mutatják, hogy Maniu még nem tekinti magát olyan politikusként, aki teljesen kívül áll a politikai harcokon és talán saját maga sem tartja lehetetlennek, hogy adott pillanatban ismét a nemzeti-parasztpárt élére kerüljön.

A párt részéről is mindent elkövetnek, hogy rábíráják Maniut arra, hogy visszavonja lemondását. Mindebből arra lehet következtetni, hogy Maniu lemondása nem is annyira végleges visszalépés, mint inkább demonstráció volt.

Maniu lemondásának okairól már sokat írtak, azonban mindeddig az igazi okok nem kerültek nyilvánosságra. A belpolitikai okokon és azon az állítólagos impresszióon kívül, hogy Maniu nem bírja teljes egészében a korona bizalmát, olyan okok is készítették a nemzeti-parasztpárt vezérét a lemondásra, amelyek úgy bel-, mint külpolitikailag rendkívül fontossággal bírnak.

A legutóbbi politikai események, kihallgatások és találkozások arra engednek következtetni, hogy Maniu lemondásának idején nagy politikai változások voltak kilátásban, amelyeket talán éppen Maniu lemondása akadályozott meg.

— Mikor fog visszatérni Maniu Gyula? — veti fel a kérdést a bucaresti-i sajtó. Ez attól függ, hogy fenn fognak-e állani, vagy nem, azok az okok, amelyek Maniut lemondásra készítették — adják meg azonnal rá a választ. A nemzeti-parasztpárt volt vezére tehát várja a politikai események kialakulását és újraszervezi a pártot. Így szeptember és október hó folyamán a párt megyei gyűléseket fog tartani, amelyeken a megyei szervezetek mindegyike kérni fogja Maniut, hogy vonja vissza lemondását. Ezek után fog bekövetkezni a bucaresti-i kongresszus, amelyen a párt vezérségének kérdését fogják megvitatni.

Maniu esetleges visszatérése előreláthatólag csak akkor fog bekövetkezni, ha azok az okok, amelyek Maniu lemondását előidézték, még mindig fenn fognak állani, vagy talán még ki is éleződnek. Ebben az esetben — minden fel erre vall, — a nemzeti-parasztpárt élén Maniu Gyulával, új harcot fog kezdeni a jelenlegi kormány megdöntésére.

Abban az esetben azonban, ha azok az okok, amelyek lemondásra készítették, már nem fognak fennforogni, akkor továbbra is bizonyára kívül marad a politikai élet határain, — híven konzekvenciájához, — mivel úgy gondolja, hogy annyi évtizedes politikai múlt után, megérdemli a pihenést.

A kialakulatlan helyzetre különben jellemző az a tárgyalás, amit Junian, volt igazságügyminiszter folytat Titulescuval. Junian Maniu tudtával a nemzeti-parasztpárt vezérségét irányítja fel Románia londoni követének, aki azt állítólag el is fogadja.

Felszabadulnak a bankbetétek Magyarországon

A kormány teljesen megszünteti a korlátozásokat

— Korlátlan összegben vehetők ki betétek — A felmondási idő három nap — Megalakul a garanciabank Aláírás előtt Magyarország ötmillió fontos kölcsöne

Budapestről jelentik: Gróf Apponyi Albert visszaérkezése után mindjárt megkezdte a „Nemzeti letét-alap” megeremtésére vonatkozó tárgyalásokat. Aktivitásának hatása alatt Magyarország minden jelentősebb tényezője csatlakozott a mozgalomhoz, sőt fontos szerepek elvállalására jelentik be igényeiket. Gróf Apponyi délelőtt megjelent a parlamentben, ahol a 33-as bizottság tagjai körében fejtette ki nézeteit és különösen behatóan tanácskozott Popovics Sándorral, a Nemzeti Bank elnökével.

A 33-as bizottság ülése

Az országos harminchármas bizottság ma délelőtt tartotta első érdemleges ülését, melynek lefolyása elé pártkülönbség nélkül minden oldalon és az egész gazdasági és pénzügyi életben egyformán nagy érdeklődéssel és várakozással tekintettek. A legkülönbözőbb hírek keringtek a mai ülés várható határozataival kapcsolatban. Tegnap még úgy tudták, hogy a kormány egyelőre nem szándékozik a bankzárlatot feloldani, ma reggelre a tegnapi minisztertanácsi döntés után ellenkező hír érkezett.

Az Aradi Közlöny munkatársát jól informált helyen arról értesítették ma délelőtt, hogy tegnap még valóban a bankzárlat fenntartásáról volt szó, mára azonban megváltozott a helyzet és a kormány tagjainak többsége a

minisztertanácsban a felszabadítás mellett foglalt állást. A minisztertanács ilyen értelemben is határozott, ennek megfelelően augusztus 15-én, szombaton rendelet fog megjelenni a bankzárlat felszabadításáról.

A rendelet ténylegesen, miután 15-ike és 16-ika ünnep, 17-én, hétfőn lép érvénybe. Amint ma délelőtt már a sajtóban is megjelent, a rendes bankbetéteket és a folyószámla betéteket egyformán felszabadítják és a rendes betéteket Budapesten háromnapos felmondással fizetik majd ki. Az erre vonatkozó rendelet hír szerint nem vonatkozik majd azokra a takarékkönyvbetétekre, amelyeket hosszabb felmondási időre helyeztek el a normalisnál magasabb kamattal mellett. A vidéken előreláthatóan hosszabb lesz a felmondási idő, az eddigi tervek szerint hét, vagy nyolc nap.

Arról is különböző hírek keringenek, hogy a bankkorlátozások megszüntetésével egyidejűen milyen egyéb intézkedésekre készül a kormány. Ugy hallani, hogy a felszabadítás napján ugynevezett garancia-szindikátus alakul meg hatvan millió pengő alaptőkével. E hatvan millió pengő egyharmadát az ipar adná össze, egyharmadát a bankok és a harmadik harmadot a kincstár. Az eddigi tervek szerint a szindikátus elnöke Popovics Sándor, a Nemzeti Bank elnöke lenne.

A kormány bevezeti az arany pengőt

Ugyancsak hírek keringenek arról, hogy a kormány komolyan foglalkozik az aranypengő bevezetésével.

Ez a terv már nem új s már régebbi idő óta kering. Az aranypengő bevezetése annyit jelent, hogy az összes pengőre szóló tartozásokat és követeléseket aranypengő értéküknek nyilvánítják, vagyis biztosítják azt, hogy a pengőkövetelések értéke az arany nemzetközi értékéhez képest nem csökkenhet. Ez a rendszabály védené meg a pengőt azok ellen, az esetleges spekulációs kísérletek ellen, amelyek a pengő devalválására irányulnának. Ez a rendelkezés ugyanis lehetlenné tenné azt, hogy a pengő árfolyamvesztésére spekulálva kőssenek üzletet.

Mindezek a hírek természetesen csak felbukkanó tervek, gondolatok. Annyi bizonyos, hogy a kormány új rendeletek kiadására készül. Munkatársunk most arról értesült ezzel kapcsolatban, hogy négy rendelet fog megjelenni.

A hivatalos kommuniké szövege

Az országos harminchármas bizottság ma délelőtti ülését egyébként teljes egészében Bethlen miniszterelnök és Wekerle pénzügyminiszter beszédei töltötték ki. Az ülés iránt nagy érdeklődés mutatkozott. Somssich László gróf kivételével a bizottság valamennyi tagja megjelent. Azt hitték, hogy a vita már a délelőtti folyamán megindulhat, miután azonban a pénzügyminiszter három órán át beszélt, ebédszünetet adott az elnök, az ülést megszakították és délután öt órakor folytatták a vitát. A délutáni ülésen sor került a kiadandó rendeletek megvitatására, holnap pedig megkezdődik a széles kritikai vita, valamint a sza-

nálásra vonatkozó javaslatok és tervezetek bírálata.

A mai ülésről kiadott hivatalos kommuniké szövege szerint a következő: Az országos harminchármas bizottság ma délelőtti ülést tartott. A kormány tagjai közül Bethlen miniszterelnök, Wekerle pénzügyminiszter, Károlyi Gyula gróf külügyminiszter, Zsitvay igazságügyminiszter, Bud kereskedelmi, Mayer földművelésügyi és Ernst népjóléti miniszter vettek részt.

Megjelentek azonkívül a gazdasági miniszteriumok államtitkárai.

A pénzügyminiszter beszámolója

Wekerle Sándor pénzügyminiszter három órán át tartó beszédben teljes és átfogó tájékoztatást adott az ország pénzügyi és gazdasági helyzetéről. Részletesen ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány az államháztartás egyensúlyának feltétlen biztosítása érdekében tenni kíván, ismertette továbbá az államkincstár minden irányú kötelezettségeit, valamint a betétekre vonatkozó augusztus 15-től kezdődően teendő intézkedéseket és a kiadandó gazdasági irányú egyéb intézkedéseket is.

Gróf Bethlen István miniszterelnök politikai szempontból világította meg a felmerült kérdéseket.

A bizottság Temesváry Imre előadó jelentésének meghallgatása után az ülés folytatása délután öt órára halasztotta.

Az országos harminchármas bizottság ülése után kormánykörökben megerősítették, hogy augusztus 17-iki hatállyal a bankbetéteket felszabadítják, bevezetik az aranypengőt, megalakul a garancia-szindikátus és kormányintéz-

kedés készül a földteher-rendezési határidővel kapcsolatban.

Beavatott helyen közölték az Aradi Közlöny munkatársával, hogy augusztus 15-én e kérdésekben négy kormányrendelet fog megjelenni. A négy kormányrendelet a következő:

1. A bankbetétek felszabadítása (Budapestben három, a vidéken alkalmasint hét vagy nyolcnapos felmondási határidővel.)

2. Aranypengő rendelet.

3. A garancia szindikátus megalakulása. (Amennyiben az országos harminchármas bizottság hozzájárul, hatvanmillió alaptőkével.)

4. A földteherrendezési határidők meghosszabbítására vonatkozó rendelet.

A garancia-szindikátus megalakulására vonatkozóan azt mondják kormánykörökben, hogy azért van szükség a szindikátusra, mert ennek segítségével a bankok kifizetési minden zökkenő nélkül folyamatosan megtörténhetnek. A földteherrendezési határidő meghosszabbító javaslatot azért adja ki a kormány, mert az eddigi háromhónapos árverési felfüggesztési határidők már letettek. A további felfüggesz-

tést minden valószínűség szerint további három hónapra mondják ki.

Az országos harminchármas bizottság ma délután öt órakor folytatódó ülést tartott, amelyen a négy javaslatot részleteiben tárgyalta és azokat a módosításokkal együtt elfogadta. A harminchármas bizottság legközelebbi ülését holnap délelőtti tizenegy órakor tartja meg.

Beavatott pénzügyi körökből nyert értesülések szerint már napok óta folynak és egészen előrehaladott stádiumban vannak az 50 milliós alaptőkével megalakuló garancia bank létesítésére vonatkozó tárgyalások. Ez azt jelenti, hogy a városok és községek tranzakciójánál a garancia-bank szolgáltatná a harmadik aláírást. A bankok vezérigazgatói tanácsa tegnap már tárgyalta az alapítási tervezetet és ötös bizottságot küldött ki a pénzügyi kormányzattal való értekezésre. Ez a bizottság tárgyalta is a kormánnyal és a kormány az „Az Est” értesülése szerint, elvben hozzá is járul a garancia-bank létesítéséhez. A bankok az ehhez szükséges alaptőkét állami hozzájárulással szeretnék előteremteni.

Aláírás előtt Magyarország kölcsöne

Bazelből jelentik: Magyarország öt millió fontos kölcsöne aláírás előtt áll. A kölcsönt francia, olasz, svájci, holland és magyar bankok jegyezték le. Szó van egy később nyújtandó újabb kölcsönről is, amelynek összege két millió font lesz.

Londonból jelentik: A Hoover-egyezmény megkötése és az Ausztria és Magyarország számára kínálgató segítségkérések következtében a közép-európai értékek emelkedő tendenciát mutattak a londoni tőzsdén. Például a 7 és fél százalékos magyar vármegyei kölcsön 5 ponttal emelkedett. Az emelkedés kapcsolatban áll az aláírás előtti magyar kölcsönrel.

ciát mutattak a londoni tőzsdén. Például a 7 és fél százalékos magyar vármegyei kölcsön 5 ponttal emelkedett. Az emelkedés kapcsolatban áll az aláírás előtti magyar kölcsönrel.

Kétmillió pengős hitel,

ami bomlást okozott a pesti napilapok között
Egy ujság érdekes közlése — A magyar kormány és a papirbeszerzés

Az Esti Kurir mai száma a következő feltevést tartalmazó cikket közli:

Ma délelőtti a 33-as bizottság tagjai között egy memorandumot osztottak szét, amely nagy feltűnést keltett. A memorandumban a Budapesti Napilapok Szindikátusának vezetősége kétmillió pengő hitelt kér a kormánnytól három hónapra, a sajtófőnök részére pedig olyan jogkört és rendelkezési jogot javasol, amely teljesen szokatlan és beleütközik a sajtó függetlenségét biztosító tételes törvényekbe. Minthogy az Esti Kurir álláspontja szerint a kormánynak a sajtóval szemben való kötelessége nem terjedhet túl azon, hogy biztosítsa számára a papirbeszerzéshez szükséges valutát és devizák megszerzését, nehézségek esetén pedig elősegíti a papirbeszerzés zavartalanását, ezen túlmenő intézkedési jog kiterjesztéséhez nem járulhat hozzá. Erre való tekintettel, az Esti Kurir ma a következő levelet intézte a Budapesti Napilapok Szindikátusához:

„Mélyen tisztelt Elnök Ur!

A mai napon a Budapesti Napilapok Szindikátusa egy memorandumot terjeszt a 33-as bizottság tagjai elé, amelyben utalva a szindikátus vezetőségének a miniszterelnökséggel folytatott tárgyalásaira, a 33-as bizottság tagjainak jóindulatu támogatását kéri a szindikátusnak, a miniszterelnökség előtt lévő kérelmére vonatkozóan.

A legnagyobb meglepetéssel látjuk, hogy a szindikátus olyan kérést terjesztett a kormánnyal, amely alkalmas arra, hogy a magyar napilapokat a mindenkori kormány, illetve sajtófőnökének teljesen kénye-kedvére kiszolgáltatassa. Minthogy mi a szindikátus ily irányú akcióját a magunk részéről a legteljesebb mértékben helytelenítjük, ezennel bejelentjük, hogy a szindikátusból kilépünk.

Mélyen tisztelt Elnök Ur iránt őszinte nagyrabecsüléssel, stb.

Mindenestre meg kell várni, hogy a szindikátus keretében maradt többi budapesti napilapok mit irnak erről az érdekes ügyről.

Vizsgálat a Temesvári Sörgyárban

Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő váratlanul könyv-vizsgálatot tartott a Temesvári Sörgyár adminisztrációjában

A nagyváradi és aradi sorozatos feketeszesz-leleplezések hullámai átcsaptak az Araddal szomszédos Temesvárra is. A feketeszesz-üzelmek után való nyomozást Temesváron ugyancsak Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő személyesen végzi, aki minden egyes alkalommal segítségül veszi az ügyészséget és a vizsgálóbírókat is.

Tegnap délután Taranu Victor pénzügyi

vezérfelügyelő Tiboreanu Demeter vizsgálóbíró és Nicolaus György ügyész kíséretében megjelent a Temesvári Sörgyár R.-T. irodájában.

A kiszállás két ügy tisztázása végett történt. Ugyanis a Temesvári Sörgyár szállítási könyvében egy 115 literes cuica-tétel szerepelt. Ez a 115-ös szám megegyezik Ádám pénzügyi ellenőr által kezelt kontrollkönyv számszerű adataival, amint azonban Taranu vezérfelügyelő előzőleg értesült, a gyárban ezen tétel alatt mindössze 5 hektoliter cuica volt és a vizsgálat során azt kell kideríteni, hogy kinek állott érdekében ugy a gyár szállítási könyve, mint Ádám ellenőr kontrollkönyvében az 5 elé két egyes számjegyet írni, vagy pedig ha a 115-ös szám jó, akkor hova lett a hiányzó 110 hektoliter szeszmenyiség, amivel a gyár nem tud elszámolni...?

A másik gyanús tétel, amiért Taranu inspektor kiszállott, egy 11.140 literrel szőlő 40 fokra felhígított szesz-tétel. A gyár könyveinek tanúsága szerint ezt a szeszmenyiséget a sörgyár a nagyváradi Goldfeder és Meer-cégtől vette, amely cég egyébként a sörgyár nagyváradi képviselőjét látja el szeszszel. A vezérfelügyelő eddigi nyomozásai szerint ezt a tételt a Temesvári Sörgyár mint beérkezett árut kezelte, holott a nagyváradi cég ezt soha sem szállította le

Leleplezték a németországi kommunista csekát

Hat terrorcsapat működött Berlinben

Berlinből jelentik: A rendőrtisztek elleni kommunista merényletekkel kapcsolatosan bevezetett nyomozás során a rendőrség leleplezte a németországi csekát, amely az egész birodalmat be-

halózta, Berlinben 6 kommunista terrorcsapat működött, 15—15 taggal. Valamennyi terrorcsapat függetlenül dolgozott. Számos letartóztatás várható.

Amerika hat hónappal meghosszabbította a német rövidlejáró kölcsönöket

A vezető bankok segítenek Európa talpraállításában

New-Yorkból jelentik: Az amerikai vezető bankok igazgatói ma ülést tartottak és hosszú tanácskozás után újabb hat hónappal meghosszabbították a németországi rövidlejáró

kölcsönét, sőt olyan meghatalmazást adtak a Bazelen székelő megbízottuknak, hogy minden segítségével igyekezzen résztvenni azokban az akciókban, amely Európa talpraállítását célozza.

Írdezőink figyelmébe!

Nagy B.-A. ünnepe miatt vasárnap nem jelennek meg a lapok.

Adja fel tehát hirdetését

a szombati ünnepi számba,

mely 3 napig tereng az olvasó kezében!

Rendes hirdetési díjszabás

Románia aranyért vásárol devizákat

Felállítják a petroleumhivatalt — A belföldi ipar támogatása

Bucurestiből jelentik: Vasilescu-Carpen ipar- és kereskedelemügyi miniszter ma nyilatkozott a sajtónak, amelyben kijelentette, hogy a nemzetközi gazdasági élet válságának oka az, hogy az egyes államok saját zsirujukban fulladnak meg. Románia nem áll az európai államok között a legrosszabbul, de sokkal jobban állana, ha nem terhelnék különböző külföldi kötelezettségek és nem kellene aranyat szállítani külföldre, hogy devizákat kapjon. Az állam szempontjából ma rendkívül nagyfontosságúnak tartja az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium feladatát. Ugy hiszi, hogy bár elődei tul sokat dolgoztak, nem voltak elég körültekintők.

— A magam részéről — mondotta — én lassan és biztosan kívánok haladni. Mindenekelőtt az energia-törvény módosításán dolgozom. A közeljövőben kívánjuk felállítani a petroleum-hivatalt, amelynek a petroleum exportjáról való gondoskodás lesz a feladata. Ezen a téren a múltban rendkívül súlyos mulasztások történtek. Fokozni kívánom egyik legfontosabb termékünknek, a nyersolajnak termelését és kivitelét. Racionalizálni fogjuk a szénterméket és bár nem mondhatunk le a külföldi ipari cikkek behozataláról, támogatni kívánjuk majd a belföldi ipart. Ami a kereskedelmi életet illeti, szükségesnek tartanám a kereskedelmi szervezetek reorganizálását.

Csődöt kértek a Berkovitz-bankház ellen

A csödkérelmezők a bankigazgatók letartóztatását is követelik — Bár a törvény nem kötelezi, Berkovitzék magánvagyonukkal is fedezik a betéteket — Ellentétek két kommuniké között — Ki a hibás, hogy a bankház beszüntette fizetéseit?

Megalakul Bucurestiben a nagybankok szindikátusa, amelynek célja, segíteni bajba jutott tagjain

Bucurestiből jelentik: A Berkovitz-bankház hitelezői tegnap este értekezletet tartottak, amelyen kifejezésre juttatták azt a véleményüket, hogy nem vesztették el bizalmukat a bankházzal szemben és ezért a barátságos kiegyezés mellett foglalnak állást. A hitelezők állásfoglalásával szemben szenzációként hatott az az esemény, hogy

Cantacuzino George és Constantin az illovi törvényeseken ma délelőtt egy millió 198 ezer 900 lej követelés miatt csödkérést nyújtott be a Berkovitz-bankház ellen. A csödkérés mellett Elly és Adolf Berkovitz letartóztatását is kérték

azzal az indokolással, hogy mindketten bűnösök abban, hogy a bank idáig jutott. A beadvány szerint a Berkovitz-fivérek, akkor, amikor a bankot részvénytársasággá átalakították, az ingatlanokat kivonták a bank vagyonából. Hibának rója fel a beadvány azt is, hogy Berkovitzéknak módjukban lett volna az első pillanatban igénybevenni a Banca Nationala segítségét, azonban vonakodtak magánvagyonukkal garanciát vállalni. A csödkérvény tárgyalását az illovi törvényszék augusztus 18-ra tűzte ki. A csödkérvény Bucuresti pénzügyi köreiből nagy szenzációt keltett. Jogi vélemény szerint a csödkérvény egyébként nem befolyásolja a kényszerregezés lebonyolítását, mivel a törvény értelmében először a kényszerregezésre kerül a sor és csak azután a csödkérvényre.

Megalakul a nagybankok szindikátusa

A pénzügyi helyzetéről egyébként Manolescu bankkormányzó tegnap Sinaiában jelentést tett a királynak. A Banca Nationala vezetői Auboin technikai szakértővel együtt Argețoiu pénzügyminiszterrel beszéltek meg a pénzügyi helyzetet. A tárgyalás eredményeképpen a Banca Nationala vezetése mellett

meg fog alakulni a fővárosban a nagybankok szindikátusa. Ennek az lesz a célja, hogy a nagybankok pénzalapot létesítsenek, amellyel a szindikátus bármely bajba jutott tagjának segítségére lehetnek.

Szükség esetén ezek a bankok a Banca Nationalától hosszulejáratu kölcsönt is fognak kapni. A szindikátus külön bizottságot létesít, amely felülvizsgálja a bankok ügymenetét és sürgős segítségről gondoskodik, ha a bankok bajba jutnak.

Uj bíróság delegálását kérték Cucu dr. városi főorvos ügyének legközelebbi tárgyalására

Feltunestkeltő beadvány érkezett Vulpe Constantin vezetőügyészhez — A beadvány szerint a felfüggesztett főorvosnak rokona van a régi bíróság tagjai között

Cucu Vazul dr. városi főorvos ellen — mint ismeretes — eljárás indult meg azon a címen, hogy a Puritas elnevezésű köpöcsészékre vonatkozólag olyértelmű rendeletet bocsájított ki, hogy azokat minden nyilvános helyiség köteles beszerezni. A feljelentés alapján meg is indult az eljárás, az aradi törvényszék azonban felmentő ítéletet hozott, amely ellen a feljelentők a temesvári Táblához felebbeztek.

A Tábla a tárgyaláson elfogadta a feljelentők által előterjesztett vádpontokat s az ügyre vonatkozó iratokat azzal küldte vissza az aradi törvényszékhez, hogy további vizsgálat kiegészítése végett több tanút hallgassanak ki.

A fővárosi lapok mai számai hosszasan foglalkoznak a Berkovitz-bankház fizetésképtelenségének ügyével és élénken kommentálják azt. A lapok különösen kiemelik azt a tényt, hogy a törvény nem kötelezi a részvénytársaságok igazgatóságait, hogy hasonló esetekben magánvagyonukkal is garantálják a részvénytársaság kötelezettségeit és a Berkovitz-testvérek ezt ennek ellenére megtették. Általában az a vélemény, hogy ezáltal az összes követelések száz százalékban biztosítva vannak.

A Curentul részletesen foglalkozik a bank fizetésképtelenségének okaival és megállapítja, hogy

a Banca Nationala és a Berkovitz-bankház kommunikéje között éles ellentmondás van.

még pedig egy olyan pont körül, amely hozzájárulhatott a bank fizetési nehézségeihez. Ugyanis ugyanakkor, amikor a Banca Nationala kommunikéje azt közli, hogy a Nemzeti Bank „csak akkor adhatta volna meg a szük-

séges segítséget a Berkovitz-bankháznak, ha a Berkovitz-testvérek személyes garanciákat is ajánlottak volna fel” és hogy „ezeket a garanciákat nem adták meg idejében”. — a Berkovitz-bankház kommunikéje szerint „a Berkovitz-testvérek felajánlották, hogy a bankház kötelezettségeiért magánvagyonukkal is garanciát vállalnak”. A kérdés sokkal fontosabb — folytatja cikkét a Curentul — semhoggy arról kétféle verzió keringessen és éppen ezért minél hamarabb felvilágosításra lenne szükség. Ez annál is inkább szükséges, írja a lap, mert a jelenlegi helyzet könnyen azt az impressziót keltheti, hogy a Banca Nationala nem követeli el minden lehető annak megakadályozására, hogy a Berkovitz-bankház becsukja kapuit és ezáltal esetleg pánik keletkezzen a pénzpiacon.

A késedelmes garancia következménye

A Dimineata leszögezi, hogy a Berkovitz-bankház kényszerregezését könnyen el lehetett volna kerülni abban az esetben, ha a Banca Nationala jobban sietett volna a segítséggel, vagy pedig ha a Berkovitz-testvérek nem haboztak volna a garancia megadásával, amelyet végeredményben mégis megadtak. A Banca Nationala vezetői, írja a Dimineata, egy pszichológiai hibát követtek el, mivel azt hitték, hogy Berkovitzék, akiknek közismerten hatalmas magánvagyonuk van, nem fogják engedni a bankházat odáig jutni, hogy az bezárja a pénztárait. A Banca Nationala tehát azt hitte, hogy a bank igazgatósága azonnal teljesíteni fogja az általa felállított feltételeket. Ez azonban nem történt meg és a Berkovitz-testvérek csak a bank pénztárainak bezárása és a kényszerregezés megkérése után jelentették ki, hogy magánvagyonukkal is garanciát vállalnak a bank kötelezettségeinek teljesítéséért.

Öngyilkosságot kísérelt meg egy aradi vendéglő tulajdonosnője az adó-árverésen

Ugyanezen okból férje hat hónap előtt mellbe lőtte magát és meghalt — A vendéglősné kezéből az utolsó pillanatban ütötték ki a marószódás üveget

Hat hónappal ezelőtt történt, hogy egy idős aradi vendéglős Schwartz Ferenc, aki becsületes munkával töltött el egy életet, Tököli-téri lakásán mellének fordította a revolvert, mert adó fejében el akarták árverezni üzletét s mert úgy látta, hogy ezzel romba döntik existenciáját. És ma csak pillanatokon mulott, hogy ez a tragédia meg nem ismétlődött. Vagy talán helyesebb lenne az a kifejezés, hogy a tragédia megismétlődött, csak a végső, a legutolsó jelenet nem pergett végig. Mert csak pillanatokon mulott, hogy felesége nem követte hasonló módon halálba a hat hónappal ezelőtt elhunyt Schwartz Ferencet.

Az öngyilkos vendéglős halála óta a vendéglő nem ment jobban, mint azelőtt, a hitelezőket csak fizetni kellett az állam csak kérte az adót és ez a sok gond most mind özvegy Schwartz Ferencnére szakadt. Legutóbb hat-

ezer lej tartozás fejében a pénzügyigazgatóság ismét árverést tűzött ki a Tököli-téren „Schwartz-cégre”, amelyet tegnap tartottak meg. A tegnapi nap folyamán a követelésnek még csak a felét sem sikerült behajtani és ezért az árverést mára halasztották. Az az ember pedig, aki az árúkeszlet egy részét az árverésen megvette, látva a szerencsétlen asszony helyzetét, az árut el sem vitte.

Ma délelőtt aztán ismét kiszállottak a Schwartz-féle vendéglő elé a végrehajtók, azonban ez alkalommal nem akadt vevő. A dob már javában pergett, az üzlet elé már gyűltek a kíváncsiak, amikor özvegy Schwartz Ferencné reszketeg kezével egy üveget ragadott és azt szájához emelte. Az utolsó pillanatban ütötte ki kezéből valaki az üveget, amely összetört és a padlón szertefolyt annak tartalma: a marószóda. Egy hajszálon mulott csak az egész, addig, amíg a folyadék az ajaktól a torokig eljut. Egy hajszálon mulott csak, hogy Schwartz Ferencné a halálba kövesse az urát. A végrehajtó kezében talán megreszketett a ceruza, a hivatalos papír, a dob pergése is mintha valahogy kísértetiesen hangzott volna, a komoly funkcionáriusok abahagyták az árverezést, a kíváncsiak is elszéledtek és csak egy öregasszony maradt a helyiségben, meg egy üveg szerteszaladt szilánkjai és a padlón a marószóda...

Egy csatározás nyomai arról a frontról, amelyet gazdasági frontnak neveznek. És aztán maradt minden ezen a fronton is — változatlan.

A new-yorki polgármester Budapesten

Augusztus végén érkeznek a magyar fővárosba.

Budapestről jelentik: A székesfőváros meghívta a jelenleg Berlinben tartózkodó new-yorki polgármestert, Jimmy Hoggant. A polgármester társaságában tartózkodó Georg Marschall, Jimmy Hoggan barátja ma telefonon értesítette a székesfővárost, hogy 24-ike és 27-ike között Budapestre érkeznek.

Spiritizta társaságnak volt aktív tagja a nagystilű és zseniális szélhámos kolozsvári bankigazgató

Uj eljárást talált fel a betétkönyvek meg-hamisítására — Legalább négy—öt millióra becsülik azt az összeget, amellyel külföldre szökött a bankigazgató — Aki legjobb barátjait fosztotta ki

Könnyen lehetséges, hogy hipnotikus uton szuggerálták a bünre Lőrinczyt

Kolozsvárról jelentik: Még a legnagyobb stilű szélhámosok galériájában is páratlan helyet követel Lőrinczy Mózesnek, a kolozsvári Kereskedelmi Hitelintézet igazgatójának izgalmas bünesete. Jótormán máról-holnapra kiderült, hogy Lőrinczy Mózes, a puritán, szorgalmas, mintaszerű hivatalnok — nagystilű, körmönfont szélhámos és okmányhamisító, aki tíz éven keresztül zárkózott magánéletével és zseniális szaktudásával egészen kivételes köztiszteletet és megbecsülést szerzett nevének. Barátai és főnökei, akik pár nappal ezelőtt még megdöbbenve álltak Lőrinczy betétkönyvhamisításai és nagystilű szélhámoságának ténye előtt s még egy héttel ezelőtt tűzbe tették volna érte kezüket, egy aláírására milliókat bocsajtottak volna rendelkezésére, ma már azt mondják, hogy nagystilű, zseniális csaló, aki éveken keresztül mindenkit orránál fogva ve-

A rendőrség mára már szertefoszlatta Lőrinczy tervszerűen kiesztelt öngyilkossági kísérleteit és legközelebbi barátai is kitörtek lelkükből a részvétet iránta. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy Lőrinczy korántsem túler nélkül szökött meg, hanem összeharcsolt legalább 4-5 millióval, amivel több családot és barátját tönkretette.

Laboratórium az ügyeöldi irodában

Lőrinczy kétlaki életét misem igazolja tényesebben, mint az, hogy egy ügyeöldi irodát vásárolt meg csak azért, hogy csalásait és rejtélyes magánüzemeltetéseit ott végrehajtsa. Ebben az irodában tartotta titkos iratait, levelezéseit, volt egy külön pénztára, amelyet most a rendőrség mind lefoglalt. Az iratok furólagos áttanulmányozásánál már kiderült, hogy nem egy-két betétkönyvcsalásról van szó, hanem husz betétkönyvet hamisított. A bérelt irodájában valóságos laboratóriumot rendezett be és itt gyártotta a betétkönyvekről a másodlatokat, melyekkel milliókat harácsolt össze. A betétkönyvek hamisítására Lőrinczy egy újabb bravuroszabb módszert talált ki. Lőrinczy a betétesekkel jóviszonyt tartott fenn és különböző ajánlatokat tett nekik. Többek között egyik betétesnek azt mondta:

— Én nagyobb betéti kamatot tudok biztosítani, de csak egy feltétel alatt, ha a betéti könyvet magánál tartja, a betett összegből nem vesz ki, se a betétet nem emeli. Ebben az esetben — mondta Lőrinczy — nyolc százalék helyett tizenkét százalék kamatot tudok kieszközölni. Ha véletlenül a betétes megkérdezte, hogy miért kell a betétkönyvet odahaza őrizni és ezt titokban tartani, ilyenkor Lőrinczy azt mondotta, hogy csak álló betét után fizethetünk magasabb kamatot és kellemtelen a banknak, ha megtudják, hogy maga-

Színház — Irodalom — Művészet

* Csak felnőtteknek! Kacagóest a nyári színházban. Falrengető kacagás fogja kísérni a nagyszerű előadást, amelyen Darvas Ernő fellépésével és rendezésében egy kitűnően összeválogatott kis művészgárda vesz részt. Az öt kis bohózat Nőtörök és Liptay Imre világhírű nagy sikert aratott újdonságai. A Háztűznéző című bohózat Berlinben egy álló esztendeig nagy siker mellett ment. Török Rezsőnek az Éjjel a bárban című komédiája biztosítéka annak, hogy a közönség teljesen kielégülve hagyja el majd a színházat. A szereplők közül mint újakat megemlítjük Berecz Mancit, a bájos fiatal szubrettet, aki bizonyára feltűnést fog kelteni megjelenésével. Ugyazintén Polgár Nusi és Fonyódi Erzsébet, a ragyogó fiatal művésznők. Az előadás fránt városszerte nagy érdeklődés nyílvánul meg és így a jegyeket már a téli színház pénztára árusítja olcsó mozihelyekkel.

sabb kamatlábat fizet a szokásosnál. A jóhiszemű betétes természetesen a 12 százalék reményében léprement. Egytől-egyig biztak Lőrinczy Mózes legendás híru becsületességében. Mikor már így el volt készítve a talaj Lőrinczy egy szép napon elkérte az eredeti betétkönyvet a betétestől, bevitte laboratóriumába és másolatot készített róla. Tökéletesen lemásolta, ugyanazt a betétösszeggel, sőt, hogy a bankot is félrevezesse, másnap a hamis betétkönyvre még a sajátjából újabb összeget is betett, hogy a bankban lássák, hogy a betétes teljesen megbízik Lőrinczy Mózesben, odaadja betéti könyvét és pénzét, hogy a betétet emelje.

A hamis betétkönyvek

A bankban az újabb betétet is elkönyvelték. A hamisított betétkönyv jó valutát kapott, valódi aláírásokat, de nyolc-tíz nap múlva az ilyen módon meghamisított betétkönyvet elzalogosította és a pénzt a maga rejtélyes céljaira és üzleteire költötte. A mítsem sejtő betétes pedig odahaza őrizte a jó betétkönyvet és fogalma sem volt arról, hogy Lőrinczy a pénzt már elspekulálta.

Lőrinczy Mózes ilyen módon körülbelül 4-5 millió lejt harácsolt össze. A rendőrség azt hiszik, hogy a névtelen bankiüzből híres szélhámos lett Lőrinczy Ukrainában lépte át az orosz határt és ma Oroszországban van, bár az is könnyen lehetséges, hogy Lőrinczy Délamerikába szökött.

A rendőrség a nyomozás során azt is megállapította, hogy Lőrinczy egy kolozsvári spiritizta-társaságnak volt aktív tagja és most ez irányban is erélyesen folyik a nyomozás, mert feltételezhető, hogy a spiritizta társaság egy vagy több tagja szuggerációval hatott az amugy is bünöző hajlamu emberre. Ha a rendőrségnek ezen gyanuját pozitív állításokkal alá tudják támasztani, egy rövidesen bebizonnyul, hogy Lőrinczy nem egyedül bünös, hanem a betétkönyvcsalások és okirathamisítások sorozatát egy bünszövetkezet követte el. Ez utóbbi körülmény a vizsgálatot más irányba terelné.

A csendőrség vezérfelügyelője ki akarja irtani a csendőrszarnokoskodást

Bucurestiből jelentik: Az ország egyes vidékein az utóbbi időben, különösen a választások óta, ismét kiújult a csendőrönkény és brutalitáskodás, amelynek tíz nappal ezelőtt egy okiráltságbeli községben megint halálos áldozata is volt. Ennek a felháborító esetnek a példás megtorlásával kapcsolatban C. N. Dumitrescu tábornok, a csendőrség országos vezérfelügyelője felhívással fordul az ország lakosságához, amelyben a következőket mondja:

— Sajnálattal állapítom meg, hogy minden írásbeli és szóbeli utasításom ellenére, amelyekkel azt igyekeztem elérni, hogy a csendőrség szakítson a régi rendőri szokásokkal, azaz ne bántalmazza és alapos ok nélkül ne tartóztassa le a lakosokat, még mindig akadnak csendőrök akik eltérnek a kapott parancsoktól.

— Miután azt óhajtom, hogy ezek a barbár és embertelen hajlamok egyszersmindenkorra eltűnjenek, ezennel felkérek minden lakost, a falusi hatóságok vezetőit, a lapudósítókat, s általában mindenkit, aki csendőr-kilengésekről értesül, hogy írásban hozza azokat tudomásra, Igérem, hogy a bünösök ellen legszigorubb megtorló intézkedéseket fogom

Pénteken érkezik Aradra a Ford-karaván

Az új gépcsoda: a kombinált tüzoltó- és locsoló-autókamion

Ez év június 15-én indult el Bucurestiből Őfelsége, II. Károly király és Mihály nagyvajda jelenlétében, ötezer kilométeres útjára a Ford-karaván, amely programmszerűen augusztus 14-én, pénteken este érkezik meg Aradra. A Ford-karaván közel egy hónapja járja az országot és ez alatt az idő alatt sorban meglátogatta Románia nevezetesebb városait. A karaván tizennégy egységből áll és célja a legkülönbözőbb típusu Ford-kocsikat az ország közönsége előtt ismertetni. Két napig marad Aradon a karaván és folyó hó 15-én, valamint 16-án, egy a délelőtti, mint a délutáni órákban, az aradi autorizált Ford-képviselőt, az „I n-treprimere de masini, Ablonczy & Bustin S. A.” üzlete előtt fog állomásozni.

A karaván egyik érdekessége az aradi képviselőt, Ablonczy & Bustin R.-t. által készített, kombinált tüzoltó-locsolóautómobil, mely már a karaván eddigi útja alatt is méltó feltűnést keltett. Számos község és város vásárolt ilyen locsoló-autót, mivel a községi és városi vezetőségek belátták, hogy csak ilyen modern és emellett aránylag olcsó berendezéssel lehet a közvagyonot hatásosan megvédeni. Mint külön érdekességet említjük meg, hogy az isztambuli Ford-művek, az aradi Ford-képviselőt által készített kombinált tüzoltó- és locsoló-autómobil Hedzsász királynak ajánlotta fel megvételre. Egyébként külföldről, ugymint Jugoszláviából Bulgáriából, Görögországból, naponta érkeznek érdeklődő levelek a tüzoltó- és locsolóautómobil iránt.

Az Ablonczy és Bustin-cég gondoskodott arról is, hogy a gummihibák minél rövidebb időn belül kiküszöbölhetők legyenek. A locsoló-autómobil így fel van szerelve egy, a kocsi motorja által hajtott kis légkompresszorral, melynek segítségével a kocsi nagyméretű pneumatikájai a legrövidebb időn belül, fáradtság nélkül, kifogástalanul felfújhatók. Ez különösen a tüzoltó-autóknál fontos, mert tűzeseteknél nem egyszer, egynéhány perc a menekülést, vagy a pusztulást jelenti. A légkompresszor egyébként bármely Ford személy-, vagy teher-autómobilra felszerelhető.

A Ford-karaván összes egységgel a világszerte elismert Firestone-gummikkal vannak felszerelve és az összes gépkocsi üzembiztonságát a Standard Oil-művek is garantálják, mivel a társaság olajai a gépkocsi üzembiztonságának szempontjából elismerten kifogástalanok.

Felhív mindenkit, hogy értesítse a csendőr-kilengésekről

foganatosítani.

— Azért intézem ezt a felhívást, mert tudom, hogy azok, akik sérelmet szenvednek, többnyire félnek feljelentést tenni arról, hogy a csendőrök bántalmazták, megverték, vagy törvénytelenül letartóztatták őket, már pedig így a bünösök megmenekülnek a büntetéstől, viszont a csendőrség vezérfelügyelőisége sohasem juthat abba a helyzetbe, hogy végét vessen a hasonló bajoknak.

A csendőrség vezérfelügyelőjének ez a gesztusa ugyancsak helyénvaló éppen manapság, amikor a falusi lakosság a legnagyobb kiméltre szorul. Legfőbb ideje, hogy a csendőrség ne zsarnoka legyen többé a falunak, hanem igazán csak a rend és vagyonbiztonság őre. Ha valaki, akkor mi, akiknek olyan sürün kellett beszámolnunk egyes erdélyi csendőrszarnok hatalmi túltengéséről, csak örömmel üdvözölhetjük a legfőbb csendőrpáncsnoknak ezt a fellépését, remélve, hogy ez a jó szándék a gyakorlatban is megvalósul, és nem marad körösi szenteltvíz, mint már annyi civilizációs kísérlet. A mai viszonyok valóban emberséges erkölcsöket követelnek meg a csendőrségtől is.

Férje anyagi helyzete miatt szívenlőtte magát egy pesti kereskedő felesége

Az öngyilkos fiatalasszony Ujpest leggazdagabb kereskedőjének lánya volt.

Ma a kora délelőtti órákban megrendítő öngyilkosság történt Ujpesten. Neufeld Fülöp-né 26 éves uriaszony ma reggel az ujpesti Király-uca 51. számú házában levő lakásán szíven lötte magát s rögtön meghalt.

Az öngyilkosság nagy megrökönyvést keltett egész Ujpesten, ahol a Neufeld-családot mindenki nagyon jól ismerte. A fiatal asszony Ujpest egyik leggazdagabb kereskedőjének, Perl Samunak volt a lánya. Hat évvel ezelőtt ment férjhez Neufeld Fülöphöz, aki akkoriban társult be Perl fűszer- és gyarmatáru üzletébe. A fiatal férj nagy eréllyel fektet bele az üzlet vezetésébe s nagyon szorgalmas kereskedőnek ismerik ma is.

Ma reggel, mint rendszeren, hat órakor kelt, gyorsan felöltözött és bement az üzletbe. Felesége rendszeren csak nyolc órakor jött be az üzletbe, hogy férjének segítsen. Neufeld Fülöp-né azonban ma nyolc órakor nem jelentkezett. A férj megkérte anyósát, hogy nézze meg, mi van a feleségével. Neufeld Fülöp-né édesanyja kopogtatott lánya szobáján s miután nem kapott választ, kinyitotta az ajtót s a következő pillanatban összeesett. A szobában az ágyon egy nagy vértócsa közepén mozdulatlanul fektült a lánya.

A fiatal asszony reggel hat és nyolc óra között öngyilkosságát követett el. Különös, hogy a revolver döbbenését senki sem hallotta. A mentők már csak a halált konstatálhatták. Neufeld Fülöp-né nem hagyott hátra bucsulevelet. A megrendült család teljesen értetlenül áll a tragédia előtt, annál is inkább, mert Neufeld-né soha nem foglalkozott öngyilkossági gondolatokkal. Volt egy négyéves fiacskája is, akit rajongásig szeretett. Tettét valószínűleg pillanatnyi elmezavar következtében hajtotta végre. A rokonok azzal magyarázzák a fiatalasszony tragikus halálát, hogy valószínűleg az utóbbi időben bekövetkezett gazdasági viszonyok miatt keseredett el, férje anyagi helyzetét féltve, fordította maga ellen a revolvert.

— Templomszentelés Soborsinban. Tudósítónk jelenti: A soborsini római katolikus plébánia-templom renoválási munkálatai a befejezéshez közelednek. A művészi ízléssel díszített templomban Wolff Károly hírneves aradi festőművész 11 művészi freskót örökített meg. A templomszentelési ünnepségre az előkészületek nagyban folynak és az augusztus 23-iki (vasárnap) templomszentelési szertartást, valamint az ünnepi szentmisét Kayser Lajos pápai prelátnak, temesvári kanonok fogja pontifikálni, fényes papi segédlettel. A renoválási költségek javarészből gróf Hunyady Károly kegyur adományából lettek fedezve.

— Az aradi római katolikus tannyelvű fiúiskola igazatósága tudatja az érdekeit szülőkkel, hogy a jövő tanévben az iskola III-ik osztálya is megnyílik, így beiratkozhatnak I., II. és III. oszt. tanulók. Érdeklődők felvilágosítást nyerhetnek délelőttöként 9—11 óráig a római katolikus egyházközség irodájában (Strada I. Calvin 22., gimnázium). Beiratkozások délelőttöként ugyanott augusztus hó 25—31-ig. Az I-ső osztályba iratkozók hozzák magukkal születési anyakönyvi kivonatukat is.

— A szondarobbanás eredménye: újabb tűz. Moreniből jelentik: Mint ismeretes, az amerikai mérnökök úgy akarták eloltani a moreni-i örök tüzet, hogy 300 vagon vizet zúdították az égő szondára, majd 50 kilogramm dinamittal felrobbantották. Két kísérlet nem sikerült, mert bár a szonda tüze elaludt, de a kráter melegétől újra tüzet fogott. Most harmadik kísérletre készülnek, amelynél több vizet és több dinamitot akarnak felhasználni. A robbantások következtében a közel falvak nagy károkat szenvedtek, amelyekkel természetesen az amerikai petróleumtársaság fizet meg. Az oltási munkálatok közben tegnap a 79. számú szonda kigyulladt. Eddig még nem sikerült eloltani.

Lóháton járja be Magyarországot egy svéd ujságíró

Két hónapra tervezi tanulmányutját

Budapestről jelentik: Ma Budapestre érkezett Waldemar Laglen svéd ujságíró, aki dr. Vörös Márton egyetemi tanár kíséretében lóháton járja be Magyarországot és az itt ta-

pasztaltakról könyvében számol be. Könyve foglalkozni fog Magyarország politikai, gazdasági és művészeti helyzetével is. A svéd ujságíró két hónapra tervezi tanulmányutját.

Súlyos vádak a glogováci csendőrőrsparancsnok ellen

Vérték, vagy nem vérték a csendőrőrsön Kovács Máriát? — Vulpe Constantin aradi vezető-ügyész személyesen hallgatta ki az ügy főszereplőit — Véraláfutások az asszony testén, — az őrsparancsnok azonban tagad

Néhány nappal ezelőtt az aradi ügyészségen Kovács Mária, egy ismert lókereskedő felesége feljelentést tett a glogováci csendőrőrs vezetője ellen, hogy az lopás gyanúja miatt őt több napon keresztül bezárva tartotta, több ízben megverte s midőn hozzátartozói szabállyalra helyezését kérték, azt csak anyagi ellenszolgáltatásért volt hajlandó megtenni.

A feljelentés alapján maga Vulpe Constantin főügyész vezette be a vizsgálatot a súlyosan megvádolt csendőrőrsparancsnok ellen, akit az aradi ügyészségre idézett be és személyesen hallgatott ki. A kihallgatás alkalmá-

val az őrsparancsnok olyértelmtű vallomást tett, hogy alapos gyanúok forogtak fönn a cigányasszony bűnössége mellett, akit azonban senki sem bántalmazta a csendőrőrs tagjai közül. Ezzel szemben Kovács Mária ügyvédje, Lepa Valér dr. a törvénytörő orvos által kiállított orvosi látleletet mutatta be, amelynek adatai szerint az asszony teste tele volt véraláfutásokkal, azonkívül ütéstől származó foltokkal, amelyek nyolc napon belül gyógyulnak.

A vizsgálatot levezető Vulpe Constantin főügyész az ügyre vonatkozó iratokat a temesvári Táblánál működő főügyészséghez tett át.

A Bega-csatorna leapasztásával meggátolják a román buza szállítását

Románia retorzióképp a Temes-csatornát zárja el

Budapestről jelentik: A Bega-csatorna, amely — mint ismeretes — a jugoszláv határt átlépve, Torontál- és Temesmegyék átszelésével Magyarországon folytatja útját. Ez a hajózható csatorna levezetője a bánági gabonakereskedelemnek. Az utóbbi hetekben a csatorna vize annyira lepadt, hogy az azon közlekedő gabonát szállító hajók megfeneklettek. Kutatva, hogy mi okozta a vízapadást, rájöttek, hogy a határon túl,

Jugoszláviában javítás címén leeresztették a zsilipeken. A közgazdászok ezt úgy magyarázzák, hogy Jugoszlávia így módon akarja megnehezíteni a román gabona külföldre való szállítását, ezért erősen követelik, hogy a román földön kezdődő Temes-csatornát, amely a jugoszláv Bánátot is behalózza, retorzióképpen szintén zárják el, mert így a Temes partján levő jugoszláv gyárak erősen megéreznék a víz hiányát.

— Vasárnapi kirándulás a Hegyes hegységbe. Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi „Czárán Gyula” osztálya sorozatos kirándulásai alakulával folyó hó 16-án vasárnap kirándulást vezet a Hegyes hegységbe a következő utirányon: Radnai gerincut—Egeres hegy—Cigánykereszt-hegy (537 m.)—Livorzok csucs (561 m.)—Jernovai vadászlak és Irmaforrás—Solymosi völgy—Radna. Indulás a hajnali 4.40-es villamossal Radnára. Vendégeket szívesen lát az egyesület. Gyülekezés a villamos állomásnál reggel 4 órakor. Élelmet mindenki hozzon magával.

— Beiratások az aradi katolikus gimnáziumba. Az aradi római katolikus gimnáziumban a beiratások augusztus 25-én kezdődnek és 31-én érnek véget. A beiratkozások délelőtt 9—12 óra között lesznek. Szeptember elsején délelőtt nyolc órakor Veni Sancte és évnnyitás. Szeptember elsején délután és másodikkán egész nap tartják a javítóvizsgákat, az intézetközi vegyes bizottság előtt. Itt érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy az új törvény értelmében, a javítóvizsgára utasított diákok nem saját tanáraik, hanem egy intézetközi bizottság előtt vizsgáznak. Ez a bizottság az aradi középiskolák tanáraiból alakul meg és elnöke minden valószínűség szerint az egyik aradi intézet igazgatója lesz. Ugyanekkor tartanak a pótló vizsgálatok, melyekre mindazok jelentkezhetnek, akik júniusban valamely okból nem tehettek osztályvizsgát. — A kísérettségi az újabb rendeletek értelmében elmarad s így a III. osztályt végzett tanulók, minden további vizsga nélkül felvételmek a IV. osztályba. Szeptember harmadikán délelőtt megkezdődnek a rendes előadások. Az I. és IV. oszt. tanulók újabb utasításig ne szerezzék be a könyveket, mert az osztályok tananyaga most áll módosítás alatt, a többi osztályban a tavaly használt tankönyvek megmaradnak. A beiratáshoz szükséges okmányok: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. ujróltsági bizonyítvány, 3. állampolgársági bizonylat, 4. utolsó iskolai bizonyítvány. (Középiskolából jövőké bélyeges s az illetékes inspektorátus által láttamozott és lepecsételt bizonyítvány.)

A lezuhant malomkő megsebesített hat munkást

Letartóztatták a malomtulajdonost

Iasiból jelentik: Súlyos kimeneteli malomszerencsétlenség történt ma délelőtt Iasiban. A Victoria-féle hatalmas gőzmalomban, amely Áron Lebovici Iasi-i lakos tulajdonát képezi, egy nagy őrlő kő kiesett a malom kerekai közül és a lenn dolgozó hat munkásra esett, akiket súlyosan megsebesített. A szerencsétlen embereket azonnal kórházba szállították, ahol gondos ápolás alá vették őket. Az orvosok véleménye szerint, felépülésükre egyáltalán nincs remény. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget a gépész hanyagsága idézte elő. Ugyanúgy mint a tulajdonost a hatóságok letartóztatásba helyezték.

— Betörők garázdálkodnak Aradon. Kriván János Str. Cornel Leucuta 37. szám alatti lakos ma feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik behatoltak lakásába és onnan több ezer lej értékben négy darab órát vittek el.

— May Murray válópert indított hercegi férje ellen. Newyorkból jelentik: Az amerikai filmvilágnak legújabb szenzációja May Murray házasságának felbontása. A szőke filmsztár nő válókeresetet adott be férje, M. d. Ivani David georgiai herceg ellen. A filmsztár öt évvel ezelőtt ment férjhez a herceghez s általában azt hitték, hogy mintaszerűen boldog házasságot élnek. Nagy meglepetésként hatott, amikor kiderült, hogy May Murray válókeresetét azzal indokolta, hogy férje elviselhetetlen kegyetlen bánásmóddal kintozza őt és kislátát is. Érdekes, hogy a georgiai herceg fivére, Szergej herceg Pola Negrinek volt a férje; ezt a házasságot egy évvel ezelőtt bontotta fel a bíróság. Az amerikai lapok most felvetik a kérdést, hogy az M. d. Ivani hercegek alkalmatlanok-e a házasságra, avagy a filmsztárok?

Betörők napja az aradi vádtanács előtt

Kellő időben vágta földre az epileptikus roham a Patria-fatermelő igazgatójának betörőjét.

Az aradi törvényszék vádtanácsa ma délután foglalkozott Gosztola János és Laskai Sándor ügyével, akik annak idején a Patria-fatermelő vállalat igazgatójának lakását akarták kifosztani. A két letartóztatásban lévő betörő ügyvédje azzal érvelt, hogy a vizsgálót Gosztoláék ügyében befejezték, azonkívül Gosztola János súlyos epilepsziában szenved. Betegsége a fogházban annyira előrehaladt, hogy feltétlenül hosszabb ideig tartó kórházi ápolásra van szüksége.

A kiállott ízgalmak következtében a védőügyvéd érvelésének mintegy alátámasztásaként Gosztola János hirtelen házból szájával epileptikus görcsökben fetrengve terült el a földön a vádtanács tagjai előtt. A bíróság tagjai elrendelték úgy Gosztola János, mint Laskai Sándor szabadlábrahelyezését, amely ellen azonban az ügyész felfolyamodást jelentett be a temesvári Táblához.

Ugyancsak ma foglalkozott az aradi törvényszék vádtanácsa Eli Eiselstein és Leb Kaminszki ügyével, akik Vigyázó László Astragári vezérigazgató lakásába törtek be. A vádtanács a két betörő vizsgálati fogságát további harminc nappal meghosszabbította.

Az aradi Magyar Párt második népdal-pályázata

A pályaművek benyújtási határideje: november 1.

Az aradi Magyar Párt Közművelődési Szakosztálya, a magyar népdal énekkinccsének szaporítása céljából magyar népdal szerzeményekre immár második ízben hirdet országos pályázatot, úgy szövegre, mint annak megzenésítésére. A pályázati feltételek a következők: 1. Szerzendő új népdal szöveg és dal. Esetleg magyar költőink egy-egy verse is megzenésíthető, ha megfelel a magyar népdal követelményeinek pl. Petőfi, stb., mely esetben a pályaművön kiírandó a költő neve. 2. A pályázó szabadon választhatja meg a népdal fajtát. Hallgatni, csárdás, friss. 3. A pályamű énekhangra, zongorakísérettel szerzendő. 4. A már kiadott vagy pályadíjat nyert művek nem vétetnek figyelembe. (Értendő úgy szövegre, mint dalra.) 5. A pályamű idegen kézirással küldendő be. 6. A pályázaton csak romániai lakos vehet részt. 7. A pályázat titkos, azért lássa el minden pályázó pályaművét jellegével. Ugyanezt a jelét írja a zárt borítékra, mely a zeneszerző és szövegíró pontos címét (név, lakhely, ucca, házszám stb.) tartalmazza. 8. A pályaműveket legkésőbb 1931. november 1. déli 12 óráig bezárólag az aradi Magyar Párt Közművelődési Szakosztályának Arad, Strada Romanului (volt Zrinyi-ucca) 8. kell beküldeni. Az e határidőn túl beérkező művek a pályázatból kizáratnak.

9. Minden pályamű külön jellegével látandó el. Egy jellegével csak egy pályamű küldhető be. Ellenkező esetben a beküldött pályamű nem vétetik figyelembe. 10. Kezelési díj művenként 50 lej, mely összeg bélyegben a pályaművel egyidejűleg küldendő be. A kezelési költség be nem küldése esetén a pályamű a pályázaton részt nem vehet. 11. A pályázat feltételeinek és jogos művészi igényeknek megfelelő pályaműveket a bíráló bizottság határozata alapján a Szakosztály a következő díjazásban részesíti: I. díj: 2000 lej és diploma, II. díj: 1000 lej és diploma, III. díj: 500 lej és diploma, azonkívül a jobbik még diplomával lesznek kitüntetve.

12. A kitüntetett pályaműveknek minden államra vonatkozó előadási és sokszorosítási joga a Szakosztály vagy jogutódjának kizárólagos tulajdonát képezi. 13. A ki nem tüntetett pályaművek a pályázat kihirdetésétől számított 30 napon belül kellő igazolás ellenében a Szakosztály helyiségében átvehető. E határidőn túl a Szakosztály a pályaművek megőrzéséért nem felel.

SPORT KÖZLÖNY

Feltámadt Aradon a postások és táv-irdászok sportegyesülete

A futballcsapatukat már az őszi szezonban start-hoz állítják — Popp Victor postaigazgató agilitásának köszönhető a klub alapítása

Valamikor régen Aradon a sportegyesületek között az elsők között foglalt helyet a postások és távirdászok klubja. A vérzivatar kezdetén — mint sok más egyesület — ez a klub is feloszlott, pedig nem csak a postai tisztviselőket, illetve alkalmazottakat ölelte fel, hanem a közönség széles rétege is bekapcsolódott ebbe az egyesületbe. Most, hosszú évek eltelte után ismét életre hívták ezt a nagymultu egyesületet. Popp Victor, a posta köztisztviselőben álló agilis igazgatója, a sport igaz barátja vette kezébe az ügyek vezetését és a posta alkalmazottait egy klubba tömörítve, megalakították egyesületüket, amely „Clubul Sportiv PTT” nevet vette fel. A 17 alapító tisztviselő összeült és megválasztották Popp Victort az egyesület elnökének, akinél keresve sem találtak volna érdemesebb embert erre a tisztségre.

Alkalmunk volt beszélgetni a Clubul Sportiv PTT. elnökével, Popp Victorral, aki a következőket mondotta:

— Hosszu tanácskozás után, lelkes segítők-sakkal megalapítottuk a postai alkalmazottak sport egyesületét. Már a közeljövőben bemutató mérkőzéseket fogunk játszani és affiliáltatás, majd a szükséges három bemutató mérkőzés lejátszása után benevezünk a harmadosztályú bajnokságba. Már most nagyjában kialakult a játékos keretünk és himni merem, hogy komoly küzdelmekben sem fogunk séggyent vallani és a következő évek már előkelőbb kategóriákban találunk bennünket. A fiatalok hihetetlen lelkesedése és tenniakarása hivta életre ezt a klubot, amelyet a közönség széles rétegeinek bevonásával akarunk naggyá fejleszteni, tudom, hogy ez a tervünk sikerülni is fog.

Üdvös dolognak tartjuk ennek a klubnak megalakítását, mert azoknak, akik naphosszat munkával töltik idejüket, kétszeresen szükségük van az üdítőleg ható és egészségi szempontból elmaradhatatlan sportra.

A Hungária katasztróális vereséget szenvedett a WAC-tól a Középeurópai Kupa küzdelmek során

WAC—Hungária 5:1 (0:0)

Budapestről jelentik: Mintegy 15 ezer néző előtt játszották le a bécsi WAC és a Hungária közötti Középeurópai Kupa mérkőzés első fordulóját. A WAC — mint ismeretes — tavaly ősszel Aradon is szerepelt a rosszul összeállított Arad válogatottja ellen, 8:3-mas döntetlen eredményt ért el.

A mérkőzés elé hatalmas érdeklődéssel tekintettek és biztosra vették a pesti csapat győzelmét, mert a Hungária legutóbbi szép szereplése biztatóan vetette előre fényét erre a nehéz küzdelemre is. Az eredmény hatalmas csalódást hozott, mert a Hungárián keresztül a bécsi WAC ugyancsak alaposan megtépázta a magyar színeket. Szinte hihetetlenül hangzik, hogy a Hungária saját otthonában ily katasztróális vereséget szenvedjen, hiszen komplett első csapatával vette fel a küzdelmet. Ezt a hatalmas góllönyt a Hungáriának Bécsben bizonyosan nem sikerül behoznia és így a második magyar csapat is ki fog esni ezért a klasszikus díjért folyó küzdelemből; a második résztvevőt, a debreceni Bocskait ugyancsak bécsi csapat, a Vi-

enna verfe ki.

A mérkőzésről a következőket jelentették: Az első félidőben egyenlő ellenfelek küzdöttek, bár már ebben a periódusban is kitudt a Hungária nagy hibája, a csatársor abszolút tehetetlensége. A WAC kiegyensúlyozott együttes benyomását keltette, különösen a védelem állt sziklaszilárdan, a kitűnő H i d d e n most is szenzációs védekeket produkált. A II. félidő 6. p. szép összjáték után a 16-ról H i l t l offszajdgyanus helyzetből góloz. A közönség tüntet Christ bíró ellen. Alkalma volna a Hungáriának egyenliteni, de C s e h II. pompás helyzetből főlé lö. A 16. p. C s i s z á r átadásából, H a a k a lö gólt, (2:0) majd H u b e r lerohan a balszélen és mintegy 20 méterről védhető góllal háromra növeli a bécsi csapat góllönyét. A 22. p. ismét H a n k a góloz a meglepett és tehetetlen U j v á r i mellett. A 41. p. H i l t l a védelem hibájából éri el az ötödik gólt. A utolsó percben H u b e r 11-est vét, amit B a r á t k i értékesít. Ujrakezdesre nincs már idő. A Hungária ily nagy gólarányú vereségéhez U j v á r i indiszponáltsága is hozzájárult.

Nagysikerű atlétikai verseny Budapest

Budapestről jelentik: Az olasz atléták bevonásával a Hungária—WAC mérkőzés előtt, illetve felidejében nemzetközi atlétikai versenyt rendeztek, amelynek eredményei a következők:

600 méteres siktutás: 1. Barsi 1.24 mp. 2. Govrik. 3. Szabó.

100 méter: 1. Toetti 10.7 mp. 2. Gerő III. 10.8 mp. 3. Forgács 10.9 mp.

110 méteres gáttutás: 1. Faccelli 15 mp. (Olasz rekord.) 2. Kovács 15.3 mp. 3. Jávor 15.5 mp. Jávor ismét beállította vasárnapi új magyar rekordját.

Diszkoszdobás: 1. Madarász 46.82 cm. 2. Donogán 46.30 cm. 3. Remecz 46.10 cm.

4x200 méteres staféta: 1. BBTE 10.3.4 mp. 2. UTE 3. MTK.

4x800 méteres kizárásos staféta: 1. MTK 8.32.2 mp. 2. ESE. 3. UTE.

O Cilli Aussem Délamerikába megy versenyezni, Cilli Aussem, a német tennisz világbajnok a kölni Rost kisasszonnyal együtt szeptemberben Délamerikába megy, ahol több ngyzabásu tenniszversenyen fog résztvenni.

O Cochet francia tenniszező világbajnok minden valószínűség szerint áttér a professzionisták táborába.

A komplett csapaton kívül négy tartalékot hoz magával a CsAK Aradra

A Csabai Atlétika Club vezetőségének levele ma befutott a vendéglátókhöz, akikkel közölték, hogy a komplett csapatokon kívül még négy játékosot hoznak magukkal a kétnapos küzdelemre. A kitűnő csabai csapat összeállítása a következő lesz:

Surin—Forschner, Saguly—Kluczký, Pitaj, Majoros—Kovács, Balogh III., Bikfalvy, Tömő, Balogh I.

Tartalékok: Balogh II., Varsányi, Vakczky, Kvasz.

A játékosok közül Forschner és Balogh III. régi ismerőseink, akik a Bohn SC.-vel már jártak rados. A csapatot mintegy 60 főnyi drukkertábor kíséri az aradi kirándulásra.

O Egy évi letiltást kapott egy magyar profi boxoló. A magyar ökölvívó szövetség profi alosztálya egy évre eltiltotta mindennemű versenyzéstől Erdős László profi boxolót, mert engedély nélkül résztvevett egy síófoki versenyen.

O Az UTE szombaton és vasárnap Szatmáron játszik az ottani Törekvés, illetve a városi válogatott ellen.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Szénvilágkartell készül

Petrozsény és Lupény is belépnek a készülő kartellbe.

Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i szénbánya vállalatok körében nyert információink szerint a német szénbányák szindikátusának megbízottai Luxemburgba érkeztek, ahol a francia szénbányászövetségek vezetőivel világkartell megalakításáról tárgyalnak.

Amint a bevezető tárgyalások véget érnek, bevonják a többi államok szénbányatársaságait is és így többek között az urikányi, salgótarjáni, petrozsényi és lupényi bányavállalatokat is. Franciaországban a szénvilágkartell tervét kedvezően fogadták.

Nagyarányu bankkoncentráció készül Budapesten

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank az ország egyik leghatalmasabb banküzlete lesz

Budapestről jelentik: A budapesti bankpiacon egészséges és nagyarányu bankkoncentráció van készülőben. Arról van szó, hogy a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bankba befuzionál két régi magyar előkelő takarékpénztár, melyek közül az egyik jelentékeny ipari érdekeltséget tart fenn, a másik pedig igen kiterjedt vidéki hálózattal rendelkezik. Mindhárom intézetnek igen tekintélyes külföldi összeköttetései vannak és pedig különböző tőkepiacokon, úgy hogy a három intézet egyesüléséből előálló bankkoncentráció az ország leghatalmasabb bankintézetének sorába kerül úgy saját tőkeerejénél fogva, valamint a rendelkezésére álló külföldi hitelösszeköttetések folytán.

A koncentrációs tárgyalások a kormány tudtával és hozzájárulásával folynak, annál is inkább, mert úgy Wekerle pénzügyminiszter, valamint a Magyar Nemzeti Bank és a Pénzügyi Központ vezetősége már huzamosabb idő óta kívánatosnak jelezte a bankok fuzióját. Szó van arról, hogy e fuzió létrejöttét néhány más nagy budapesti bankintézet is tevékenyen előmozdítja.

— Emelkedő a buzaárak tendenciája. Bucurestiből jelentik: Az Adeverul mai száma hosszabb cikkben foglalkozik a romániai gabonapiac mai helyzetével. A cikkíró szerint a buza ára a brailai piacon a kiviteli prémiummal együtt elérte a 28—30.000 lejes árat, s ezek az árak állandóan emelkedőben vannak. A belföldi fogyasztás ellenben 22—24.000 lej közt ingadozik, azonban az árak a belföldi piacon is mindinkább emelkedni fognak, ha a hadsereg kenyérelátására kerül a sor. A cikk végén felhívja a termelők figyelmét, hogy a gabonaértékesítési törvény pontos végrehajtásával a romániai mezőgazdaság helyzete is helyreáll rövidesen.

— Árverés az aradi vámhivatalban. Az aradi vámhivatal közli, hogy folyó hó 25-én reggel 9 órai kezdettel a vámhivatal helyiségében az alább felsorolt árak nyilvános árverésen el fognak adni: 3 kilogramm pflüss és gyapotszövet, 2 bál, összesen 23 kilogramm vatellinnel, 1 csomag 18 kilogramm súlyu gyapjuszövet, 1 ládo 108 kilogramm súlyu gyapjuszövet, 1 vagon homok, 10 ezer kilogramm súlyu, egy 70 kilogrammos vatelein tartalmu bál, 135 kilogramm faráma, 1 csomag 5 kilogramm súlyu Fayence-edény, 17 kilogramm film, 121 kilogramm vallásos kalendárium, 65 kilogramm súlyem fonal, 157 kilogramm gyapjuszövet, 6 pár gyapjuhárisonya, 185 kilogramm vaskerék, 3 pár cipő és még sok egyéb holmi kerül árverés alá.

— A szovjet Franciaországnak adja át a Németországban tett megrendelések nagyobb részét. Londoni diplomáciai körökben az a hír terjedt el, hogy a szovjet a Németországban tett megrendelések nagyobbik részét, különösen a sürgősebb termésméztüket, Franciaországnak adja át. A tárgyalások levezetésével megbízott szovjetbizottság Párisba már meg is érkezett.

— Újabb bankbukás a regátban. A csernovici Banca de Est beszüntette a fizetéseit. A bank aktívái 335, passzívái pedig 265 millió lejt tesznek ki, betétállománya 350 millió lei. A bank tegnap kényezeregyezséget kért.

A szúnyogok malária és egyéb lázas betegségek csirált hordozzák. Ők ennek az évenet emberek esrelt pusztító kórnak egyedül terjesztői. Védekezésük e repülő halál ellen, — permetezzünk Flit rovarirtót.

Flit hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mind azek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — se emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit kásonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna kizárja az utánzatot.

Hirdessen

a 46 éve fennálló

Aradi Közlönyben

Október elsején lép éleibe a román-görög államközi egyezmény

Románia vámkedvezményt kap Görögországtól a fára, a kukoricára és az élőállal-szállítmányokra. — Kedvezmények a romániai görög kisebbségek számára

Bucurestiből jelentik: Tegnap aláírták Valenii de Munteban a román-görög egyezményt. Az egyezmény több részből áll és 24 szakaszt foglal magában.

Az első rész a két ország közötti vámkerdest szabályozza. Románia vámkedvezményt kap Görögországtól kukoricára, benzínre, pakurára, fára és élőállatra.

Görögország ezzel szemben kivételes vámengedményt kap Romániától maszlínára és talolaira.

Szabályozza az egyezmény a két ország közötti hajóközlekedést.

Románia teljes szabadságot biztosít a romániai görög iskoláknak és templomoknak.

A konvenció, amely sok függő kérdést szabályoz még a romániai görög és a görögországi román alattvalók vagyonára vonatkozólag, október elsején fog életbelépni. Az egyezményt Románia részéről Jorga, Görögország részéről Colas meghatalmazott miniszter írták alá.

Háromszázmillió lej alaptőkével megalakult A Banca Nationala fogja kezelni a Bankszindikátus a Romániai Bankszindikátus alaptőkéjét — A Berkovitz-bankház inzulvenciájának ügye az értekezlet előtt

Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala igazgató-tanácsa Manolescu kormányzó elnökllete alatt ma ülést tartott. Az ülésen Roger Auboín pénzügyi technikai szakértő, Radulescu Victor és Stefanescu bankigazgató vettek részt.

A Lupta szerint az ülés eredményes volt, amennyiben megalakították a Romániai Bankszindikátust háromszázmillió lej tőkével. Ezen összegből 150 milliót a romániai nagybankok adtak össze, 150 milliót pedig a Banca Nationala adott. A pénz a Banca Nationalánál nyer elhelyezést s onnan folyósítanak majd azoknak a bankoknak, amelyek pillanatnyilag fizetési zavarokkal küzdenek.

A Lupta e cikkéhez még azt is hozzáfűzi, hogy Manolescu bankkormányzó javaslatára az ujonnan alakult bankszindikátus, ha szükség lesz rá, ezt az összeget fel fogja emelni.

Ezután az ülés foglalkozott a Berkovitz-bankház inzulvenciájával, amelynek eredményéről azonban a nyilvánosságba semmi sem szivárgott ki. Az ülés délután két órakor ért véget.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Aprópénzzel üzérkednek Budapesten

Lelkiismeretlen spekulánsok az ezüstpénzek visszatartásával akadályozzák a pénzforgalom normális menetét — Drágítanak a kartellek — A kormány erélyes intézkedéseket léptet életbe

Budapestről jelentik: Legutóbbi számainkban megírtuk, hogy a kartellek, a gazdasági helyzetre való hivatkozással, erősen felemésztették árait. Bud kereskedelmi miniszter ma ezzel kapcsolatban érintkezésbe lépett Zsivay igazságügyminiszterrel annak érdekében, hogy az igazságügyminiszter hocsássa ki sürgősen a kartell-törvény életbeléptetését kimondó rendeletet. Ez a törvény ugyanis súlyos bírságot állapít meg az indokolatlan árfelhajtásokért.

A kartellben álló gyárak általában 10—15 százalékkal emelték árait, ami a közvélemény nagy felháborodását vonta maga után. Az árdragításban a textilgyárak járnak elől, amit azzal indokolnak,

= Drágább a hordó, mint a bor Magyarországon. Budapestről jelentik: Kausay Tibor szabolcsmegyei gazdasági főfelügyelő a legutóbbi gazdasági értekezleten annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy a szőlő jó termést ígér, mert az utóbbi esők hatása alatt fejlődött, de sajnos, a borknak nincs ára. Ugyanezt panaszozzák az egri bortermelők is, ahol a szüret előtti 6—8 filléres bór-árról beszélnek a vevők, ezzel szemben a hordónak literje 16—20 fillér.

hogy a fonalakat dollárért kell főgy vásárolják. A malomkartell a rizs árát emelte 46-ról 50-re.

Wekerle és a bankvezérek között ma tárgyalás volt, amelyen azokat az intézkedéseket vitatták meg, amelyeket a kormány a korlátozó rendelet megszüntetésével kapcsolatban fog majd kiadni.

A kormány elsősorban is teljes szigorral sújt le azokra, akik váltópénzek, mindenekelőtt az ezüstpénzek visszatartásával a pénzforgalom lebonyolítását akadályozzák. Az utóbbi napokban ugyanis üzérkedni kezdtek az ezüstpénzekkel a fővárosban, miért is a rendőrség több helyen razzíát tartott.

= Csökkent a világ gabonatermése. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet adatai szerint az idén a gabonatermelés feltétlenül kevesebb lesz a tavalyinál, ami azonban az árakra semminemű hatással sem lehet, mert még a múlt évről 10 millió tonna maradt eladatlanul. A buza ára Amerikában 50 centre esett, ily alacsonyan 1895 óta nem jegyezték a búzát. A brailai tőzsdén az árak változatlanok.

Rádió műsor.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 14.

Bucuresti. 1.00. Gramofon. 1.50. Gramofon. 6.00. Rádiózenekar. — Budapest. 9.15. Az Országos Postászenekar hangversenye. 9.45. A hangverseny folytatása. 12.00. Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12.05. Hangverseny. 12.35. A hangverseny folytatása. 5.30. Az I. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 6.45. Miért szép város Budapest. Jeszenszky Sándor előadása. 7.15. Magyar dalok. Előadja Rella Gabriella Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével. 8.15. Szimfonióadás a Studióból „Szerelmi házasság”. Vigjáték 5 részben. 11.00. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Sclerich-kávéházból. — Bécs. 11.30. Tarka gramofonlemez. 2.00. Olasz operarészletek gramofonon. 4.00. Cerda-zenekar. 11.00. Régebbi tánczene gramofonon. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Könnyű déli zene. 7.00. Cigányzene. 8.30. Adamovics Bozsana énekesnő és Mocranjac János csellóművész hangversenye. — Kassa. 11.30. Gramofon. 12.30. Déli zene. 7.05. Hangverseny. — Kattowitz. 5.10. Közzene. 6.00. Hegedűjáték. 10.30. Tánczene. — Leipzig. 4.00. Hangverseny. 9.30. Szimfonikus zenekar. 10.20. Tánczene. — London National. 4.00. Könnyű zene. 6.15. Gyermekdalok. 6.00. Tánczene. 6.40. Haydn-szonáták. 9.00. Operettrészletek. 11.00. Tánczene. — Milano. 7.20. Vegyes zene. 7.40. Gramofon. — Róma. 5.30. Hegedűjáték. 8.10. Gramofon. 9.00. Operettrészletek. — Varsó. 7.15. Szimfonikus hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzendők. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olvasó apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszlevéllel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Alánlatok lejárás levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 6 ÓRÁIG VESZÜNK FEL

ALKALMAZÁS.

MINDENES főzónót éves bizonyítvánnyal keresek. Str. Muresului 5., II. em. 2664

Allásban levő hölgyek és urak

szép mellékkeresetre tehetnek szert, ha képviselőtünkkel naponta néhány órát foglalkoznak. Ajánlatok „Könnyű akvizitálás” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba kéretnek. 2642

LAKÁS.

MODERN 6 szobás urilakás kiadó, volt Ferdinánd-uca 9. 2663

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó, volt Zrínyi-uca 12. sz. 2671

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a ház-mesternél. 200

MODERN hatszobás urilakás kiadó, v. Perényi-uca 5. Telefon: 363. 2660

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KÉTSZOBÁS, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

EGY teljesen új, négylámpás hálózati ládó hangszóróval, olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2625

ÚJ ÜZLETTRENDÉZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház-mesternél.

SALGONÉ bizományi üzlete,

Str. Horia No. 1. (Neuman-palota) felhívja a n. é. közönség b. figyelmét dusan felszerelt üzletére, hol jutányosan kaphatók: hintaszék, vaságyak, íróasztalok, perzsa-szőnyegek, sezlontertő, storeok, fetelok, vitrinek, tükrös toalett, pakfon, ékszerok, festmények, iratszékények, zongorák, hegedők, garderober szekrények, hálók, ebédlok, szalonok, antik butorok, tükrök, asztalok, székek, evő-eszközök stb. stb.

KERESEK teányszobát, perzsa-bundákat, perzsa és gyári, ebédlo és futószőnyeget, sezlontokat, sezlontertőket, antik kommodokat és szekretereket, márkás porcelánokat, antik poharokat, ezüsttárgyakat stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-uca) Neuman-palota.

EGY komplett háló, egy alig használt tüzhely olcsón eladó, v. Orozy-uca 18., ajtó 6. 2659

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Használt butorok:

Hálószoba, ebédlo, csillárok, szőnyegek, függönyök, diván, fotelek mind jókarban levő, sürgősen, jutányos áron eladók. Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9-11., háztuladononál. 2594

INGATLAN.

Kettéosztható belvárosi sarokház

nyolc ucai szobával, udvari és ház-mesteri lakásokkal, nagy borospincével, 241 négyzetméter telekkel 475.000 lejért eladó. Bővebbet: PETRAN, v. Szabadság-tér 16.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FŐTÉREN a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnalra kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Modern és szolid butorok, kárpitos-árak részlegolcsóbban

„HALA DE MOBILE” Calea Banatului 4. Deposit: Str Moise Nicoara 9-II

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyílt Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: 1. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben

november 1-re kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

Ingyenes baromfi-tenyésztési tanfolyam!

Elméleti és gyakorlati szakoktatás. Jelentkezés és beiratkozás Str. Sava Raicu (György-uca) 78. 2545

ELLÁTÁS.

EGY-KÉT diák-fiú román urisáládnál elsőrangú ellátásra, gondos felügyelet mellett telvéteik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2658

BUDAPESTEN

belvárosban lakó urinő figyelme ellátásban részesít két diákot vagy leányt.

Bővebbet:

Braun Antalnál, volt Boros Beni-tér 37. sz. 2670

KÜLÖNFÉLEK.

KÉRLELEM! Nagy nyomorban tengődő család, bármilyen segítséget kér, Címe: Varsandán, v. Mihály-uca 5. 200

Makulatura,

tiszta lappeldányok

csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

rendkívül olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.